

PEST, I. félév.

24. szám.

Június 13. 1867.

Megjelenik a lap minden héten egyszer, esztörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 forint 31 kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-évfélért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intéztetni, évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

A magyar szent korona.

Ezen kilencszázados nemzeti kincs, két egymástól megkülönböztetett alkatrészből áll. A felső részekét, egymást keresztülvágó iv vagy abroncs alkotja. Az alsó órész vagy a tulajdonképeni korona egy karima, mely diadém gyanánt tétetik az uralkodó fejére: A két részt gyöngyökkel kirakott csík köti össze.

Az alsó rész közepén szivalaku nagy zafir látható. A drágakő mellett jobbról 1) Mihály főangyal képe rövid görög irattal; balról 2) Gábor főangyal szintén görög irással; 3) szent György vértanú balról Gábor főangyal után; 4) sz. Döme vértanú mindannyi görög irással. E képek után egymásnak megfelelő drágakövek és a következő képek vannak: jobbról sz. Damiáné, balról szent Kozmáé.

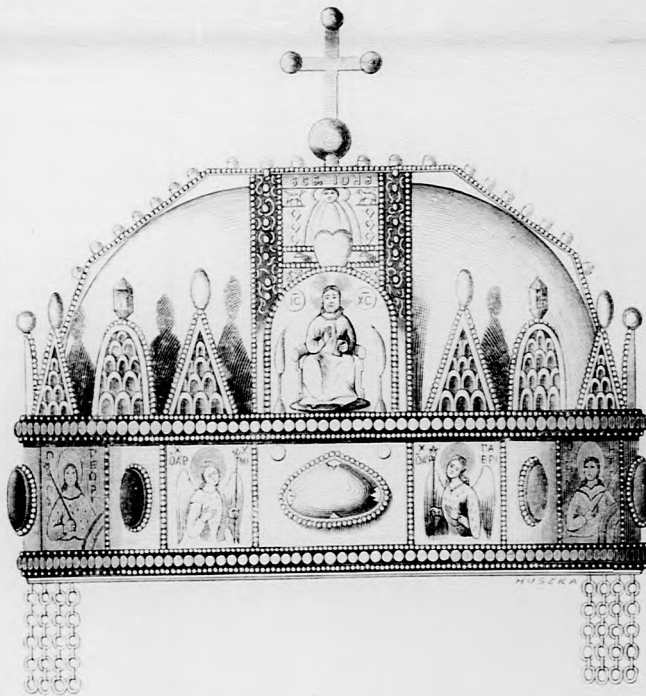
E képeken Mihály és Gábor főangyaloknak egyforma, sarkig érő köntöse és aranyugáros süvege van: mindkettő királyi székből ül, és Mihály baljában, Gábor jobbában királyi pálczát tart. György és Dömének szintén egyforma, sarkig érő felső ruhája és aranyugáros fűvege van, mindkettő hosszú kopjás dárdát visel jobb kezében.

Az említett szivalaku zafir fölött domboru nagy paizson a Megváltó királyi székből ülve, jobb keze mutató ujját ég felé, baljában zárt könyvet, kétségtelenül a szent evangéliomot tartva, van kiábrázolva. Fejét diéssugár környezi és kétfelől egy-egy kerek ezüst mezőben neve görög betűkkel.

A korona alsó részének hátsó felén két byzancezi császár és egy magyar király képe látszik. Az első a biborban született Konstantiné görög mellékíráttal. — jobbában byzancezi királyi pálczát, baljában biborvörös posztóbból varrt s földdel megtöltött zsákoeskát tart.

A magyar király képe szakálos fiatal embert ábrázol, ki jobbában hosszú görög keresztet tart vagy mint királyi pálczát, vagy mint a ker. hit körül szerzett érdemek jelét; baljában egy kis, a kézről alig kinyúló kereszt. Körirata „Geovitz“, mi

szláv nyelven annyit tesz, mint Géza fia. A második görög császárkép Dukas Mihályé, ki palástban, szakállal van ábrázolva. Jobbában királyi pálczát, baljában kis keresztet tart. A görög körirat magyarul így hangzik: „Dukas Mihály a romaiaknak Krisztusban hívő

királya. — A korona pártázatából loborszerű ormok, fölül félkör-alaku lemezekkel váltakozva emelkednek; ezek apró gyöngyökkel vannak szegélyezve, s csúcsukon jobbadán hosszas nagy gyöngy van. — A hátulso oldalon ilyen ormózat nincsen, hanem a pártázat körös-körül nagy gyöngyökkel van kirakva.

Ez szent koronáknak alsó része, mely, mint-hogy görög feliratok vannak rajta, ezért görög koronának is nevezetik.

Felső részén latin feliratok vannak, s azért latin koronának nevezetik. Rajta az arany kereszt alatt következő képek vannak: 1) A Megváltó ültő helyzetben. Mindkét oldalán egy-egy élőfa, melynek csúcsa görbe kúpalaku. Krisztus feje körül kör van, melyet szokásosan keresztalak metsz át. Jobbról a nap, balról a hold látható. Azután az apostolok képei következnek latin iratokkal.

Az alsó pártázat széléről kilencz arany lánczoeska függ; jobbról és balról a fülek mellett négy-négy, hátul s a középen egy. Egyszerű gyűrűkből állanak s virággal végződnek. — A korona aranyhímzetű bélése Mária-Teréziától való. A korona sulya kilencz márka és hat lat.

Röviden megemlítjük még a többi korona-jelvényeket is. Ezek a) a királyi páleza. Ez aranyból van s kristálygolyóban végződik, mely 8 aranyabroncsba van foglalva; 26 aranyláncz függ róla, melyek

mindegyike arany gombban végződik. Alsó végén szivalaku gomb van; nyelvén virágok láthatók. — b) Az alma. Ez aranypléhből van, belül üres, tetején kettős aranykereszt, melynek felsőbb szárai az alsóbaknál rövidebbek. Az alma négy oldalán vérték voltak szemlélhetők; de közülök csak egy van meg az Anjouk ezimerével, liljonnal, mely a magyar ezimerrel van egyesítve. — c) Szent István kardja, melyet akkor kötöttek sz. István király oldalára, midőn a pártos Kupa ellen táborba indult, s azt le is győzte. Alakja egyenes, négy férfi-fő van beledzve, markolata egyenes, ennek végén nagy gomb, oldalain arany lemezekkel, melyeken Jézus és Mária nevei olvashatók. A kard hüvelye és szíja sötét vörös bársonnyal volt beborítva, ez azonban, midőn a jelvények Orsovánál el valának ásatva, elrothadt. — d) Szent István király apostoli keresztje, ezt koronázás alkalmával egy püspök szokta a király előtt vinni; — e) Sz. István palástja. Ez égszínű, de most már zöldesbe átmenő selyem atlaczból van készítve. Hossza a gallértól aljáig $4\frac{1}{4}$ láb, széle kifeszítve 14 l., a gallér hossza 1 láb 2 hüv., széle 8 hüv. Sulya $8\frac{1}{2}$ font. Rajta Krisztus, Mária, az apostolok és több szent képe.

A koronázásnak azonban lényeges és elmaradhatlan kelléke csupán a szent korona, melynek képét lapunk mai száma hozza.

(L. Magyarország primásai.)

Jézushoz.

Égő nap! ha egy sugarad
Attör e bús börtönön,
Bánatom mind elenyészik,
És föltámad öröömöm.

Két szemem harmatban fűrdik,
Pillantását fölveti,
Benned az örök szépséget
S üdvösséget keresi.

Édes méz, gyöngyör zenéje
Drága szent neved nekem,
Szivem olvad hallatára
És megújul életem.

Jézus! lelkek völegénye!
Halljad esdeklésemet:

Oly beteg vagyok a vágytól —
Ah, jegyezd el lelkemet.

Mert te vagy leghűbb barátom,
Csak te vagy hű egyedül;
Csillagom vagy te az éjben,
Mely fölöttem elterül.

Ah, hogy oly későn igérek
Hő szerelmet teneked!
Nem tudám, hogy oly kegyes vagy,
És oly hű szereteted?

Tengere a kegyelemnek!
Oh itass meg engemet;
Vond be mélyen örvényedbe
És temesd el lelkemet.

T. J.

A jeggyűrű.

(Vége.)

V.

Más nap reggel az idő kiderült; a kék ég tisztán ragyogott be az ablakokon a barátságos szobába. Az ősz által tarkára festett szomszéd hegyeket bevilágítja a felkelő nap; de az árnyékban levő rétvölgy erős dér által volt bevonva. A kertben is az ablak előtt a kevés zöld növény, s a késő őszi virágok, a sármák fehér csillámmal bírtak.

Eliz az ablakba lépve így szólt Annához: „A regg kissé hideg ugyan; de szép őszi napot várhatunk. Nem akarok önnek tovább terhére lenni, Isten nevében utnak indulok.“ „Halljad csak édes leányom — mondá az értelmes háziasszony — az éjjel gondolkodtam rólad. Éjjen át sokat hallottalak köhögni. Tegnapelőtt meghűtötöd magadat, bajod még sulyosod-

hatik. Ily esetben nem tanácsos utazni. Aztán, ha ily erős köhögés mellett keresnél szolgálatot, betegnebbnek tartanának, mint valóban vagy s nem egy könnyen fogadnának fel. Nem is akadnál oly hamar jó szolgálatra, mint gondolod. Ha a városban ily hely megüresül, tizen is járnak utána. Azért maradj nálam, míg egészséged teljesen helyreáll. Akkor legközelebbi falubeli szomszédoddal befogatok s elkísérlek a városba. Az öreg löperkereskedő, kihez a vadásztól ajánló levelet kaptál, igen derék ember lehet; de előkelő házakban alig lesz ismeretes s a viszonyokat sem ismeri annyira, hogy számodra jó helyet találhatna. De én ismerem ott egy kereskedőnőt, kinek számára több év óta dolgozom. Az ő közbenjárása által reményelem jó szolgálatot fogsz kaphatni. A közben itt nálam biztos vagy üldözöd elől; falunk oly távol esik kastélyától, hogy itlétedet alig fogja megtudni. Aztán, hogy finom ruhád fel ne tűnjék, boldogult unokám ruháit viselheted. Az emberek ifjabb unokahugomnak fognak tartani, kiről tudják, hogy ide várom, ki azonban, mint néhány nap előtt írta, nem egy könnyen, sőt talán nem is jön, mert legközelebb férjhez fog menni. Azért maradj nálam, kedves gyermekem! Légy meggyőződve, hogy nekem nagy örömet szeresz, ha nálam maradsz s magányomban felvidítasz. Nálam ugyan csekélylyel kell megelégedned; de a mim van, azt ezer örömmel megosztom veled.

Eliz a ritkájó Anna ajánlatát forró hálával elfogadta. „Csakhogy — szóla — nem szeretném ölben tartott kezekkel az időt henyén tölteni, hanem azt ohajtanám, hogy a keresetben önnek segédkezet nyújthassak.“ — „Munka nem fog hiányozni — mondá Anna. — A háznál, bár mily csekély legyen is az, mindig találkozik valami tennivaló, ha mindent jó rendben akarunk tartani.“ Föltette szemüvegét s kezébe vette csipke-munkáját. „Őn hasonlíthatlan szép munkát tesz — szóla Eliz. — Csipkéi kitűnőek; minél tovább nézem, annál jobban tetszenek.“

— Ah — szóla Anna — ezek nem sokat érnek. Fiatalabb koromban, míg jobb szemeim voltak, nem voltam utolsó a csipkekészítésben. Kiment s egy könyvet hozott elő, melynek kótaalakja volt s zöld bőrbe vala kötve. „Íme — szóla — néhány mutatvány a csipkékből, melyeket valaha készítettem; s felnyitá a könyvet, melyben rózsaszínű s égkék tafotára különféle csipkeminták voltak rávonva. Eliz nem tartóztathatá magát a csodálkozástól; a rajz pontossága, a kivitel finomsága nagyon meglepé. Az első lapokon művészién készített egyszerű virágok ágak- és levelekkel, utóbb teljes virágok, mint rózsák, szegfűk, sármák, virágbokréták s koszorúk vonták magukra Eliz figyelmét. „Az ember lehetetlennek tartaná — mondá Eliz, hogy amott a rokkához erősített kenderből ily gyengéd virágokat s finom-erű leveleket lehet készíteni.“

— Igen, igen — mondá Anna — már gyakran dicsőítettem Istent, hogy a kender kedves növényét teremtette, s az embernek észet adott, hogy azt művészién felhasználja. E hasznos növényke a bölesőtől a sirig nem csak mindnyájunkat ruház, hanem számtalan embernek kenyérkeresetet is nyújt; e művészet által egy font kendert több font arany értékére emelhetjük.

Eliz égett a kívánságtól e szép művészetet megtanulni. „Kísértsd meg — mondá Anna — örömet tanítlak.“ Eliz fáradhatlan volt s mesterének becsületére vált. Nagyon elégedetten éltek együtt s naponkint jobban ragaszkodtak egymáshoz. Együtt dolgoztak, együtt imádkoztak. Noha a háboru folytán a csipkekereskedés kissé fönakadt, a szép munkát nem fizették értéke szerint, mégis szereztek annyit, hogy tisztességesen megéltek. Eliz nem is gondolt többé az elmenésre; naponkint hálát adott Istennek, hogy ily barátságos menedékhelyet engedett találnia.

Ekként megelégedés közt folyt le néhány év. Azonban az ősz beálltával a lombozat lehullta után a jó öreg mama hirtelen nagy beteg lett. Eliz valódi gyermeki gyöngédséggel ápolta őt. A betegség igen hosszúra nyult. Orvos és gyógyszerész nagyon sokba került. Anna már azelőtt fiatal unokahuga férjhezmenetele alkalmával reá sokat költött. A fiatalabbnak is, ki szintén hozzá akart menni, de e közben igen jól férjhez ment, hasonlóképen hozományképen jelentékeny összeget küldött. Azonfölül egyik tőkéje, melynek kamatait eddig rendszeren kapta, elveszett; a kereskedő, ki azt kölesönben birta, megbukott. Kevés pénze, melyet váratlan esetekre fönartott, elfogyott. Eliz betege ápolásával annyira el volt foglalva, hogy csipkekészítéssel keveset foglalkozott. Anna nagy pénzzavarba jött. Különösen a városból a gyógyszerárús, ki új évkor megküldötte a számlát, nem akart addig gyógyszereket kiszolgáltatni, míg a számla ki nincs fizetve. Eliz gondolkodott, miként lehetne segíteni. Mintha valaki sugta volna: „Add el gyémánt-gyűrűdet és segítve lesz rajtatok.“ De, így sohajtott, mégis nagyonnehemre esnék kedves emléket eladni! Azt hittem, e gyűrűt magammal viszem a sirba. Mégis megválok tőle, hogy kedves ápolóanyám szeretetét viszonozhassam. Jobb, ha a gyűrűvel megmentem a mama életét, mintha azt, ha egyszer nem élek többé, velem lebocsátják a sirba.“ Leült, néhány sort írt a városbeli kereskedőnőnek, s megvevésre ajánlotta neki gyűrűjét. Szegény nagyon meg volt hatva s nem tartóztathatá magát a levélben felemlíteni, hogy csak a végső pénzszükség kényszeríté őt jegygyűrűje eladására. Legkedvesebb lenne előtte, ha a kereskedőnő a gyűrűre pénzt kölesönözne. Könyvelt szemekkel megnézé mégegyszer a gyűrűt, mielőtt azt a levélbe zárta. „Bocsáss meg Vilmos! — szóla magában —, de tudom, ha még szólhatnál velem, magad tanácsolnád, hogy e gyűrűvel enyhítsem anyám szükségét. Mert lelked mindig tiszta volt, mint e drágakő s mindenki iránti szereteted való és hű, mint ez arany.“ Bepeesételte a levelet, s azt a nélkül, hogy Annának valamit szólna, titkon átadta a gyalogpostának, ki közönségesen kész csipmunkáikat a városban a kereskedőnőnek átszolgáltatta.

A kereskedőnőnek, ki a fényt szerette, rendkívül megtetszett a szép gyűrű. Nem volt oly nemeslelkű, hogy Eliznek a gyűrű átvétele nélkül pénzt kölesönözött volna, de mégis eléggé becsületes arra, hogy azt teljes értékében kifizesse. Eliznek ötven tallért küldött. A jó leány boldognak érezte magát, hogy a kedves betegnek orvosságot s minden szükségést megszerezhetett. Ennek egészségi állapota javult is szemlátomást

s naponkint néhány órát már az ágyon kívül tölthetett. „Ah Eliz — mondá gyakran — mennyi halálával tartozom neked! Nélküled régen a sírban volnék.“

— És ha mamám — mondá Eliz — oly szeretetteljesen magához nem fogad, hol volnék én, minő volna sorsom? Adjunk mindketten Istennek hálát, hogy bennünket összevezetett. Igen, neki hála és diésőség.

VI.

Néhány nap múlva egyik szép tavaszi reggelen Anna az ablak mellett karszékében ült s elégedetten nézett ki zöldellő kertjére. Örömmel látta, hogy Eliz az ágyakat mind szépen megművelte, mint ezt azelőtt maga Anna tenni szokta. Csodálkozott, hogy a fiatal zöld növények s felkuszó cukorborsó már annyira megnöttek s diésérte Eliz szorgalmát. „Ah Eliz — mondá kis szünet után — azt gondoltam, hogy a sármák, a kert legkésőbbi ékei lesznek az utolsó virágok, melyeket látok. De im, Isten megengedte, hogy a ezifra kankalint és küköriceset is láthatom. Hála neki! — de még sem vagyok minden aggodalom nélkül. Hogyan fogjuk kifizetni az adósságot, melyet betegségem miatt tenned kellett?“

— Ninesen semmi adósságunk — mondá Eliz —, minden ki van fizetve. Sőt még maradt is egy kevés pénzünk.

— Lehetetlen! — szóla Anna gondolkodva. — Mutasd csak jegygyűrűdet; attól tartok, titkon eladtad, hogy szükségemben segíts rajtam.

Eliznek könyekkel teltek meg szeméi; de hallgatott s mélyen lehajolt munkájára, hogy azon valamit igazítson. De ezt csak azért tette, hogy könyeit elítölje.

Mínt hogy tudtomon kívül — mondá Anna — tulajdaltál gyűrűdön, én is megvallom most, hogy betegségem alatt hálából én is tettem valamit érted. Házamat és kertemet neked hagyományoztam. E mellett meg is maradok. Ezentul itt lesz állandó lakásod, a csipke-munkából meg fogsz élni. Eliz könyekre fakadt s nem volt képes háláját kifejezni.

Anna másra vezette a beszédet. „Mily gyönyörű zöldök a hegyek — mondá —, mily zománczosak, kivált hová a nap ér; s mily füves és virágos már a völgy!“ Egyszerre ijedten mondá: „Mí ez! A völgyben lovasok közelednek. Vezérok szóba áll egy paraszttal, ki épen a réteket öntözi. A paraszt többször int fejével s házunkra mutat. A szép, sötétzöld felsőruhába öltözött idegen ur leszáll lováról s egyenesen házunknak tart. Ki lehet ez?“ „Ki lehetne más, mint a báró — kiálta Eliz felugorva —; hol rejtsem el magamat?“ Fölsietett a padlásszobába, hol kender és mindenféle eszköz volt elhalmozva s ezek mögé rejtette el magát.

Az idegen ur belépett az alacsony szobába, barátságosan üdvözlé Annát s Eliz után kérdezősködék. Az öreg nem vallotta meg, hogy Eliz a házban van, hanem kérdé: „Ha szabad kérdeznem, kiesoda kegyed?“

— Eliz jegyese, Vilmos — szóla az idegen.

Anna hitetlenül rázta fejét. „Nem úgy van — szóla Eliz jegyese meghalt.“

— Ki mondja azt? kérdé az idegen csodálkozva. Anna bizton állította, hogy Eliz saját szemével olvasta

a halotti bizonyítványt. „E bizonyítvány hamis!“ kiálta az idegen felhevülten. Anna azonban ismét hitetlenül rázta fejét. „Már csak egyenesen kimondom — szóla —, a mit gondolok. Ön Eliz jegyésének csak azért adja ki magát, hogy bennem bizalmat gerjesszen. Ön báró Rottenfels Károly.“

— Rottenfels Károly? kiálta az idegen. E gonosz ember volt az, ki oda vitte a dolgot, hogy katonává kellett lennem, a hamis halotti levél is bizonyosan tőle származik, hogy Eliz könnyebben eltántorítsa. — Oh, most lesz előttem minden világos! Nem kételkedem többé, hogy ő volt az, ki az én levelcimet s Elizéit elfogta; mert számos levelemre soha sem kaptam választ. Híre terjedt, hogy Eliz meghalt; e hír, melynek alaptalanságáról szerencsés véletlen által csak ma reggel győződtem meg, szintén tőle származhatott. De — jó öreg anyus, mondja meg hamar, hol van Eliz, hogy hozzá siessék, s minden iránt felvilágosítsam.“

A jó Anna nem tudta magát elhatározni, higyen-e vagy ne.

— Most is kételkedik? — szóla az idegen — szerencsémre meggyőződhetem, hogy csakugyan én vagyok a holtak hitt Vilmos.

Tárczájából pergament vett elő s azt Anna elé tette. Anna feltevéen szemüvegét, olvasta, hogy Werner Vilmos ismeretei, bátorsága s hű szolgálatai elismerésül ezen és ezen a napon tüzérkapitánynak nevezetett ki. Felhívította felső öltönyét, s megmutatta a rendet, melyet viselt. „Akármily romlott is a báró — szóla — ily csalásokat nem merne tenni, mert kitenné magát a veszélynek, hogy elfogják és beestelennek nyilvánítják. Tehát hisz nekem — vagy előhívjam embereimet, hogy előadásomat igazolják?“

— Elég — szóla az öröme hangolt Anna s könyzapor omlott szeméből. — Hiszek önnek, kapitány ur. Hála Istennek, hogy önt életben megtartotta s idevezérelte! Eliz nálam van, de oly váratlanul nem szabad a jó gyermeknek önt látnia. Önnek vélt halála miatt még mindig mély búban van. E hirtelen viszonzulás életébe kerülhetne. Elizet elő kell készítenem. Addig menjen ön embereivel a vendéglőbe. Tudtára fogom adni, mikor mutathatja be magát, a nélkül, hogy Eliz élete veszélyeztessék.

— Jól van — szóla a kapitány —; önnek igaza van; csak hosszúra ne nyújtsa előkészületeit. — Ezt mondván, hirtelen kiment.

VII.

Anna, tőle kitelhető gyorsasággal felsietett a padlásszobába. „Eliz, kedves leányom! — szóla — jer elő a kender mögől. Azon idegen ur nem a báró, hanem katonatiszt, ki Vilmost igen jól ismerte, rólad hallott, látni ohajtott s beszélni akart veled.“

— Ah — mondá Eliz halványan és remegve előjöve — talán hallok tőle Vilmos haláláról valami részletet, mit már régen ohajtottam volna tudni. Látnom kell őt.

Gyorsan akart a lépcsőzeten lefutni.

— Lassan, lassan — szóla Anna —, azon idegen ur már nincs itt. Az ilyen urak nem szoktak időtöltésből utazni; azoknak sok a dolga. De megígérte, hogy

ismét eljön. Segíts le kérlek e veszélyes lépcsőzeten: majd lenni, ha ismét lélekzethez jövök, szépen rendben elmondok mindent.

Eliz levezette a kimertült Annát. Az öreg a karszékbe ült s hosszan vett lélekzetet. Végre elkezdett beszélni s korához illő ovatossággal tudatta Elizszel, hogy ama tiszt beszéde szerint Vilmos halála nem egészen bizonyos dolog; lehetséges, hogy Vilmos, bár sebesülten életben van; sőt alaposan lehet reményleni, hogy még él. — s végre, hogy itt a vendéglőben van.

— Él! itt van! kiálta Eliz felugorva magán kívül örömeiben, s azonnal a vendéglőbe akart menni.

— Lassan, lassan, szóla Anna őt ruhájánál fogva visszatartva. Ott katonák és más vendégek közt nem illenék mint jegyeseknek találkoznatok. Aztán hajad is kuszlált s tele van szöszszel. Azért maradj s rendezd hajadat; engedj nekem az örömet, hogy bár mily gyenge vagyok is, én vezessem ide jegyesedet.

Elment. Eliz pedig térdre veté magát, s könyvek közt adott Istennek hálát, hogy jegyesét életben tartotta. Aztán felkelt, a nagy, széles, feketekeretű kis tükör elé állott, melyből arca kimondhatatlan kellemmel mosolygott reája. Rendezte gazdag fűrtjeit: felölté kék ruháját, mely soká az almáriomban használatlan függött. „Most semmi sem hiányzik, — szóla a tükörbe tekintve, — mint a gyűrű. Vilmosnak talán még sem fog egészen tetszeni, hogy emléke nincs meg többé.“

Aggódó várakozással nézett ki az ablakon, vajjon jön-e már Vilmos. Hirtelen megnyílt az ajtó s Vilmos az öreg Annát ovatosan és lassan karján vezetve lépett be. Anna rövidebb utat választott s Vilmossal a kertajtón jött be a házba. Eliz e szavakkal: „Oh Vilmos, élsz! Hála Istennek!“ félajultan dőlt karjaiba. Térdei reszkettek; Vilmos által vezetettve egy székbe hanyatlott.

Miután ismét magához jött volt, elmondta neki Vilmos katonai életét; hogy nehéz sebet kapott ugyan, de hamar ismét helyreállt; hogy mindig fölebb emelkedett, míg végre tüzérkapitánynya lett. „A báró, szóla, romlásomat akarta; de épen ez által akarata ellenére kapitánynya lettem. Vesztemre törekedett s a jó Isten mindent jóra fordított. Minthogy a báró jószágai az ellenség kezébe estek, mint biztosan tudom, ott ugy sem maradhattam volna gazdatiszt, ha mindjárt az vagyok is. De most mindkettőnkről jobban van gondoskodva. Így tud Isten mindent jóra fordítani. Áldassék szent neve.“

Aztán Eliz beszélte el történetét, főként azt, miként tévedett el ama viharos éjben, mily barátságosan fogadta magához Anna, s azóta mily elégedetten élt nála. „Így — mondá — a báró üldözései arra szolgáltak, hogy a legjobb helyre jöttem, a melyet csak kívánhattam s téged ismét föltaláltak. — De mond meg csak kedves Vilmosom, hogyan találtál ide?“

Vilmos lehuzta ujjáról a gyűrűt s így szólt: „Nézd kedves Eliz, e gyűrű kiragadott a bizonytalanságból s azon szerencsés felfödözésre vezetett, hogy te még élsz s itt tartózkodol. Háboru közben a szomszéd városba jutottam, s egy kereskedő házába szállásoltattam. A házi nő ujján megpillantám ezen, általam jól ismert gyűrűt, s esodálkozva kértem, miként jutott hozzá. —

Erre elbeszélte az egész történetet, megmutatta levelet, melyet mint ápoló anyád iránti szereteted emléket tiszteletből eltett. Azonnal ráismertem írásodra, s kimondhatatlanul örültem, midőn kedves soraidból látám, hogy még életben és hozzám hí vagy. Megvettem tőle a gyűrűt, idesiettem — és megtaláltalak. Így áldotta meg Isten ápoló anyád irántai hálás szeretetedet. E gyűrűvel újra eljegyezlek.“ S ujjára vonta a gyűrűt.

De most — szóla — ismét el kell mennem. A békén most alkudoznak; reményem, nem sokára ismét eljöhettek. Addig maradj itt; jobb helyre nem is mehetnél. A városban a kereskedőnél pénzt fogok utalványozni, hogy költségeidet fedezhessed s a nászünnepélyre előkészületeket tehess.

Miután Elizt megölelte, Annának pedig kezét megcsókolta, ki ily szokatlan tiszteletnek rendkívül örült, fölült a ház előtt állott lovára, s e szavakkal: „A közel viszonzlátásig“ lovasaival elvágtatott.

A béke megkötött; de Vilmos soká nem mutatta magát. Egyik este hintó állott meg a ház előtt. Vilmos pompás egyenruhában leugrott s egy inas segítségével szépöltözött. hófehérhaju öreg urat segített leszállani. A tiszteletreméltó aggastyán Vilmos atyja volt, ki betegségéből szerencsésen felgyógyult. Eliz kimondhatatlanul örült, hogy a kedves öreget s szeretett jegyesét ismét láthatja. Vilmos és Eliz az örvendő atyát bevezették a szobába.

Miután az első, örömteljes üdvözléseknek vége volt, az öreg ur leült a karszékbe, elragadtatással, könyekkel szemében majd Vilmosra, majd Elizre tekintett, kik két oldalán állottak, s ekként szólt: „Oh kedves gyermekeim, a jó Isten ismét összehozott bennünket! Téged kedves leányom, elveszettnek gondoltalak, mert menekülésed óta semmit sem hallottam rólad, és téged szeretett fiam, hamis okmány folytán holtuak hittelek. A háboru lehetetlenné tette, hogy utánatok közelebb tudakozódjam. De mily nagy örömem, hogy ismét itt vagytok! Hála legyen Istennek, ki öreg napjaimban ily nagy örömet tartott fön számomra, mely majdnem ifjává tesz. — Nemde? Igazam volt, midőn bucsuzáskor azt mondám: Végre is Isten mindent jól elrendel.“

Ki Istenben bizik, az erős alapra épít.“

Vilmos aztán elbeszélte, mi történt azóta Rothenfelsben. Mihelyt a béke megkötött, atyjához sietett. Az öreg atya öröme Jákob atyáéhoz hasonlított, midőn ez meghallá, hogy József fia még él. A báró, mihelyt Vilmos megérkezéséről értesült, azonnal leveleit s iratta a hamis halotti bizonyítványt; s most félt, hogy a tüzérkapitány párbajra kihívja. Egyébként a rossz ember és háladatlan fiu ugy járt, mint érdemelte. Adósságai miatt gyámság alá jutott s szegényesen kellett élnie; anyjának pedig az özvegytartás teljesen kifiztetett. A báró egy fiatal, gazdag grófnőt akart nőül venni; de midőn ez meghallá, mint bánt a báró Elizszel, utálattal utasította őt el. Mindenki megvetette. — Az öreg hámoros és neje is éltek még s nagyon örültek Vilmos visszatérének és a jóhíreknek, melyeket Elizról hallottak. „Most még nagyságos asszony lesz belőle“, szóla a hámorosné könyekkel szemében. „Én még azt gondolom, mondá a hámoros,

hogy jó asszony lesz: s ez sokkal több. Jónak lenni, az valódi arany; főrangúnak lenni csak aranyozás. Az öreg vadász kissé restelte, hogy Eliz a löporkereskedőt, bár ez nem sokára meghalt, azonnal föl nem kereste, mert ezen esetben tartózkodása helyéről hirt adhatott volna; de boszorkodásánál nagyobb volt öröme. Legjobban örült Rothenfels bárónő. „Üdvözlje nevemben a kedves menyasszonyt — szólta Vilmoshoz; mondja meg neki, hogy tanácsomat: Maradj mindig jó leány, őrizd meg ártatlanságodat s becsületedet“, hiven követte; örülök, hogy jövődölésemet is „és Isten meg fog

áldani“ — kegyesen teljesedésbe engedte menni. — Néhány nap múlva a jó aggastyán s az örvendő Anna Vilmost s Elizt az oltárhoz kísérték. — Az örömebb Anna házában tartatott. Az öreg atya a legbensőbb atyai gyöngédség kifejezésével tekintett Vilmosra és Elizre: ebéd vége felé töltött a pompás rajnai borból, melyet Vilmos magával hozott s szóla: „Éljen a házaspár!“ Anna is örömteljesen koczintott. Erre az öreg Annára és Elizre fordítván tekintetét ismét mondá: „Éljen a jótékonyság és a hála!“

(Schmid Kristóf hátrahagyott irataiból.)

Az érseki pallium.

Szent Ágnes napján, kinek már neve a bárány ártatlanságára mutat (agnus latin szó annyit tevé, mint bárány) Rómában évenként ama szentről nevezett templomban, az ünneplés nagymisé alatt, míg „Im az Isten bárányát“ énekelik, két apostoli alldékán feláldoz két fehér bárányt, melyeket előbb a pápa megáldott volt.

A bárányokat átveszi két kanonok, utóbb ismét visszaadja az alldékánoknak, kik takarmányról gondoskodnak, míg elkövetkezik a nyírás ideje.

Ezen bárányoknak gyapjából, mely más fehér gyapjával vegyítették össze, zárdaszűzek fonalat fonnak, s e fonálból fehér öveket szőnek, melyeket az érseki méltóság jelvényeül a pápa szokott kiosztani, s pallium, azaz köpeny nevet viselnek. Ezek fehér övekbe fekete vagy veres keresztet szoktak beleszőni, s miután teljesen elkészültek, az alldékánok elviszik azokat sz. Péter templomába s itt a vigiliák éneklése közt az apostolfejedelmek sírjára tétetnek, hol egy éjen át maradnak; azután az elküldés ideje sz. Péter széke fölé akasztatnak.

A pallium tehát öv, noha az elnevezés után (mert mint mondtuk: pallium annyit tesz, mint köpeny) azt kellene hinnünk, hogy az köpeny; azért sokan azon véleményben voltak, hogy a pallium eredetileg csakugyan köpeny volt, melyet a pápák és fejedelmek tiszteletajándéku osztogattak, s csak utóbb cseréltetett fel a köpeny övvel. Azonban nehéz volna az eredetet kipuhatólni; a sok találgatás közt legtöbb valószínűséggel azon vélemény látszik bírnit, hogy az utánczása a főpapi vállruhának, mint az az ó szövetségben Mózes Áron számára eszálaltott (II. Móz. 28. 4.). E mellett szól a pallium jelentősége

is, mert a pápák azt a papi hivatal teljéül adományozzák, azért csupán a pápa viselheti azt minden időben; az érsekeknek csak különös tiszteletből adatik, a pápa megengedvén, hogy a nekik adományozott palliumot az év bizonyos napjain viselhetik jeleül annak, hogy az egyház fejével összeköttetésbe vannak és az egyház kormányzata gondjaiban részt vesznek.

A pallium tehát szorosan csupán a pápát megillető jelvény, s ha a történetben visszamenvén kutatjuk, hogy kik kapták azt, úgy találjuk, hogy először az apostoli helynökök tisztelettek meg vele.

A pápa főpásztori hivatalára mutat az ujszövetségi vállruha természete is. A pápa Krisztusnak, a jó pásztornak helytartója; valamint Krisztus az elveszett juhot vállain hordozza, úgy a pallium is, mely gyapjából készül és a vállon hordoztatik, ama képviselőnek jelvénye. Valányszor tehát e jelvény valakinek adatik, mindig figyelmeztetik az adományozott, hogy az egyház legfőbb pásztorához belső kapcsolattal esatoltatik, melyet csak a hűtelenség szakíthatna szét. Azért szokásban van, hogy ha a palliummal adományozott érsek meghal, e jelvényt is eltemetik vele, s utódjának újra kell e kitüntetésért a pápához folyamodnia; sőt még azon esetben is, ha valamely érsek a lángok martaléka lenne, vagy a hullámokban lelé sírját s holt testét nem lehetne megtalálni, palliuma még akkor sem szállhat utódára, hanem azt el kell temetni. E szabály alól nagyon ritka kivételek fordultak elő, így például az alexandriai egyházban vala szokásban, hogy az új patriarcha teljes egyházi díszbe öltözve a koporsóban nyugvó holt érsekről levette a palliumot s magára öltötte. (Vége következik.)

Mi ujság?

(A kettős koronázás 1867. jun. 8.) Buda és Pest már sok száz év óta nem látta azt a fényt, melyet jun. 8-án. Akét főváros összes népe s a megszámlálhatlan sokaságu idegen összesoportosulása magában is meggyőzött róla, hogy a koronázásnak külső szertartásai sem üres formaságok. Alkotmányos ünnep ez, mely a népnek az országos ügyek iránti érdeklődését emeli, ünnep, melynek külső szertartásai valamint belső jelentőségük, úgy mélyen is hatnak a lélekre. Minden, a mit a királyi hatalom, egyház és nemzet legünnepélyesebbnek tud, egyesítve van ezen szertartásban. A király, az egyház és nép egy testté, egy léleké forr ezen tényben.

Már kora hajnalban talpon volt mindenki, — sőt, a mit alig hinnénk, ha nem láttuk volna — sokan talpon voltak még tegnap este. A pesti dunaparti állványokon némely vidéki még akkor elfoglalta helyét, egészen neki készülve, hogy ott fog éjjeli szállást tartani, a mi sok vidékinek a több mint juniusi hőségben tán nagyobb kényelem volt, mint Pestnek füllött legű bár-

melyik háza. Az összesereglett nép nagy számáról fogalmat adhat az is, hogy még a Gellérthegy oldala is leve volt kíváncsi nézőkkel, kiknek pedig a távolság miatt nem közönséges látcső kellett, hogy valamit lássanak.

A főtemplom sok izléssel és szépen volt földiszítve szönygekkel és lobogókkal. Nagy figyelmet ébresztett egy szép hölgykoszoru a bejáratnál balra, több padsort foglalva el, mely egy oszlopnál megkanyarodván, élő hegyként tekintett a főoltár felé is. Nemzeti öltözet által díszesen, selyem, finom csipke, gyöngyök, drága kövek által gazdagon emelék az ünnepélyt. Figyelmet ébresztett jobbra a külföldi követek s balra a bécsi felső és alsóház tagjainak sora is. Hét óra közeledvén, midőn Ő Felségeik elindulandók valának a királyi lakból, az ország főpapjai segédletökkel ünnepélyes menetben vonulának vég g a templomon, hátul az ország primása, hogy a bejáratnál fogadják Ő Felségeiket.

Kevés vártatva — körülbelül 1/4-dei 7 óra után, — a ki-

vülről összesereglett nép eljenkiáltásai és dobszó jelenték Ő Felségeik megérkezését, ki a primás Ő hercegsége fogadván, a sekrestyébe vezeték, hol a koronaörök, zászlósok, s az országgyűlés megbízottjai vártak a koronával és jelvényekkel együtt.

Következő negyedórában diszes arciérek sorfala közt megintult a templomi menet.

Elül az Ő Felségeik saját személyeik körüli udvarnokok, apródok, tisztek, kamarások sat. teljes gálában, — azután a mágnások, — utánok a magyar ministerium, — gróf Andrassy ministerelnököt kivéve, kin k, mint tudja van, — külön tiszte volt az ünnepélyben.

Azután jöttek a különböző rendek keresztesei, lovagjai. Utánok az országos zászlókkal párjával jöttek a következők:

Gr. Andrassy Manó,	gr. Keglevich István.
b. Bánffy Albert,	b. Oreczy György,
gr. Batthyány László,	gr. Pejacsevich Péter,
„ Erdődy Sándor,	ifj. b. Rudits József,
„ Eszterházy Antal,	gr. Sztáray Antal.
„ Károlyi István,	

A zászló-párok pedig így következtek: 1) Bulgária és Kumánia; 2) Szerbia, Lodomeria; 3) Galiczia, Bosnia; 4) Dalmátia, Erdély; 5) Tót és Horvátország zászlói, — míg leghátul egyedül hozott Magyarország zászlója, rajta a magyar czimer.

Ezek után különös főveggel s fehér botjával Magyarország heroldja, s nyomában a két koronaör.

Most következtek a koronázási jelvények vivői: a keresztel a főkamaras, szent. István kardjával a főpobárok, a „pax“-al a tárnok, az arany almával a horvát bán, a királyi pálczával az országbíró. A menetet bezárta gr. Andrassy ministerelnök a koronával.

Végre megelőztette a magyar főudvarmester által, jöttek a fenséges főhercegek. Ezután jött maga Ő Felsége a király, kit kissé megelőzve jött jobbról egy főpap, az Apostoli keresztel, balról a főlovászmester kivont karddal. Ő Felsége mellett két felül a koronázásnál működő két főpap és a testőrségi kapitányok. Ő Felsége után pedig nyomban főhadsegéde jött. Ezen csoportozat után következett a Felséges királyné. Fejét egy gynevezett házi korona díszíté, mely alul szilkebb volt s feljebb kiöblösödvé Setét szín alapon fehéren csillogó brilliantok sora foglalta körül és alulról fölfelé. Ő Felségét főudvarmestere vezette, két oldalról két főpap kísérte, s gazdag rubája uszályát a főudvarmesterné vitte. Ezután az országbíró neje ő exija jött és két palotabölgy.

12 diszes öltözött magyar testőr kísérte Ő Felségeiket a templom másik végébe.

Jövő alkalomra hagyván a templomi szertartások leírását, csak röviden említtük meg, hogy Ő Felségének a királynak az esztergami érsek és gr. Andrassy ministerelnök fejére téven a koronát, utóbbi az egész nagy templomban tisztán érthető hangon kiáltá: „Éljen a király!“ mit az egész közönség belül és kívül százaszorosán visszhangoztatott. Agyudörgés s Buda és Pest összes harangjainak zúgása jelenté, hogy a király megkoronáztatott.

Kivonuláskor a menet kétélféle vált. Király Ő Felsége a várbeli helyőrségi templomba volt átmenendő, Királyné Ő Felsége pedig várpalotai lakába.

Ő Felsége a koronajelvényekbe öltözve, — a csillogó koronával fején szintén gyalog ment a fennirt uton, s a sűrű sorfalat képező nép hangos éljenei között.

A helyőrségi templomban Ő Felsége a Szent István kardjával való érintés által, a szokott módon, végzé a lovaggá ütést.

Míg ezek itt történtek, Királyné Ő Felsége palota-bölgyeivel hét diszes udvari kocsit foglalt el. Királyné Ő Felsége dísz kocsija, melynek egész magas mennyezete, az azt betetőző korona és oszlopai, melyek közeit minden oldalra kristály-tiszta, egy darab üveg fedé, mintha művésziileg öntött masszív arany lett volna. Ő Felsége fogata nyolcz lovas volt.

A menet a helyőrségi templomból lovasmenetté vált, mely a budai uri utcán, díszterén, vízi kapun, Albert uton és láncz-hidon át vonult Pestre.

A koronázási menet külpompára nézve legmegdöbbenőbb mozzanatát képezé a nagy ünnepnek. Külterjüleg tekintve, a menet nagysága, az öltözékek és a szerszámok fénye oly kápráztató és bódító volt, — belterjüleg az ország és az udvar annyi

főszemélye vett abban részt, hogy a részletes leírás helyett e reánk gyakorlott hatás észrevételével s a menetben résztvettek lajstromával kell beérnünk. A menet következő rendben indult:

1. Egy huszárszászad.
2. Két udvari fullajtár lóháton.
3. A bauderiumok.
4. Két udvari fourier lóháton.
5. A cs. k. udvari nemes ifjak nevelőjükkal lóháton.
6. Egy kamrai fourier lóháton.
7. Az asztalnokok, főrendek, aranykulcsosok lóháton.
8. A mágnások, titkos tanácsosok és ministerek lóháton.
9. A cs. k. rendek lovagjai lóháton.
10. „ „ „ középkeresztesei lóháton.
11. „ „ „ nagykeresztesei „
12. Az aranygyapjas vitézek lóháton.
13. A zászlósok lóháton.
14. A magyar királyi bírnok lóháton, egyenesen föltartott pálczával.
15. A magyar királyi főajtónállómester helyettese lóháton.
16. A két koronaör lóháton.
17. A jelvények vivői lóháton, még pedig az országbíró a királyi pálczával, a horvát bán az arany almával, a tárnok a paxsal, a főasztalnok a keresztel.
18. Gr. Andrassy Gyula magy. kir. ministerelnök lóháton.
19. A főherceg urak ő cs. kir. fenségeik lóháton.
20. Az ezüst keresztel vivő püspök lóháton.
21. A magy. kir. főlovászmester helyettese hajadon fővel, lóháton.
22. **Ő Felsége lóháton, a koronával fejen.** Mindkét oldalról bat-hat magyar testőr által kísérve. A magyar kir. főudvarmester helyettese, a magyar kir. főkamaras, az örkapitányok és a cs. kir. első főhadsegéd.
23. Az érsekek, püspökök és apátok párosan lóháton.
24. A magyar királyi testőrség csapatja lóháton.
25. A cs. kir. testrendőrség lóháton.
26. Egy huszárszászad.

Mintegy háromnegyed 11-re érkeztek át Budár I hajón a képviselők, főrendek és ministerek közül azok, a kik levon nem ültek s a piaristák épületének a plebánia templom terére eső részén felállított bosszu álványon foglaltak helyet, mely előtt a középkori stylben épült emelvény állott, a Szentháromság szobra mellett, hol a király az esküt az országalkotmányára leteendő vala.

A Szentháromság szobrától jobbra álló királyi emelvény négyszöglet képez két feljarrattal a fel- és aldnna felé eső irányban, homlokka a templom és háttal a Duna, vagy a most említtük rakparti állvány felé. Mintegy másfél öl magas, fehér és vörös földje futtatott arany csillagokkal behintve s négy sarja dúsau aranyozva. A két feljarrat bíbor-szövettel bevonva arany szegélyre s ugyancsak lelőge bíbor-függönyök széles arany rojtjal, s husz nagy arany bojtjal, melyek mindegyikének értéke 10—20 fira tehető. Ugyancsak a 22 lépesőjű feljarraton nyolcznyolcz öbölgyded bíbor párnázat van arannyal szegve. Az emelvény homlokán az ország czimerei Erdély, Dalmátia, Horvát- és Tótországok, közepén Magyarország czimerével s F. J. (Ferencz József) koronás betűkkel. Az emelvény rakparti oldalán ugyancsak az ország czimerei. A négy, dúsau aranyozott kar, vagy inkább a verőcska, melyben az emelvény fából készült négy fala végződik, tíz esonka kúpot tüntet ki, négyet a templom felé, kettőt kettőt a fel- és aldnai irányban és kettőt a hátrószén. E esonka tőkéken tíz gazdagon aranyozott korona áll, Bolgár, Kuo, Szerb, Lodomér, Halics, Bosnyák, Tót, Horvát, Dalmát, Erdély külön országok jelzésére, melyekből a magyar korona b rodalma áll.

Az emelvény Duna felől eső részén két magas fehér árbocz arany kettős keresztben végződve, mintegy félőles átmérőjű, két nagy aranyozott éremmel, melyek egyikén szent István első magyar király, másikon a boldogságos szűz, Magyarország vélasszonyának képe áll.

Fent az emelvény közepén lépesőzetes, aranyterítővel bevonott széles számoly van, melyen majd az esküt letévő király áll, s alant bíborral bevonott 3 lépesőjű kis állvány, mely arra való, hogy a király könnyebben szállhasson le nyergéből, vagy tegye lábát a kengyelbe.

A fentjelölt időtájban megzudultak a harangok s miután a koronázási menet a görög nem-egyesült templom ajtajából, az ott dísz-ornatusban várakozó püspök áldását fogadta volna, a távolról viszhangzó éljenek jelenték Ő Felsége közeledését.

Ő Felsége szent István koronájával fej n és palástjával vállain ifju könnyűséggel szállt le paripájáról, a nélkül, hogy a fentebb leirtuk bíbor-állványoc-kát igénybe vette volna. Nagyon meghatottnak látszott, a kereszt és ország kardjának ellülvitele mellett gyorsan ment föl a 22 lépcsőn s haladék nélkül azimént leirtuk arany szőnyeggel borított számolýra állott. Két másodperczet kellett várnia, míg a baljában tartandó feszületet az emelvényre földták. Ő Felsége areczal kelet felé volt fordulva, előtte állott az ország keresztjével Lipovniczky, jobbján gr. Zichy Edmund az ország kardjával, e mellett a kalocsai érsek, s a király balján a primás, ki az eskü szavait Ő Felsége előtt fennhangon olvasta, oldalt a minis-terek levett főveggel.

A király messze hallatszó érezes hangon és tiszta magyar kiejtéssel mondotta utána az eskü szavait, s midőn az ország területi épségének fentartásáról és arról szolt, hogy azt sér-tetlenül megvédi, harsány éljen rázta meg a levegőt, mely áll-ványról állványra fel a Dunasoron terjedt, s úgy hangzott, mintha hegyekről hegyekre verődött volna vissza. A közönség teljesen felede az ünnepély látványos részét s minden szív egy magasztos gondolattal volt eltelve az órában, melyben a ma-gyar király, a magyar fővárosban először teszi le magyar nyel-ven a nemzetté lett összes magyar nép nevében esküjét.

Ő Felsége az eskü után délezege lovára termett s a menet azon legfényesebb része, mely a királyi emelvény körül megál-lott volt, mozsarak durrogása közben indulni kezdett.

A koronázás egyik pompás mozzanatának, mely az egész nek fényét egy szemkápráztató képben egyesítette, azon hely-en ment végbe, mely csak mától fogva bírja igazán nevét: a F e r e n c z J ó z s e f t é r e n. Itt a nézők közé ugyanaz időben a koronázási ünnepély egyik szeretett főszereplője is vegyült: a Lloyd-épület ragyogón díszített ablakában egyszeri fényességben jelent meg Felséges Asszonyunk, az ország koronás anyja s mellette az örvendő nép reménye, a szent korona egykori örökőse.

Minden szem a Dorottya utca felé fordult, honnan a zajongó nép örömrivalgása közt eléltint a menet második s fényesbik fele. Zaj s szivélyes éljen üdvözölte Beust külügy-ministert; még zajosabb, még szivélyesebb gr. Andrássy Gyulát; de a mint a király megjelent, a nagy tért előzőelő nép határtalan lelkesedéssel dörgő éljenekkel üdvözölte koronás fejedelmét.

Ő Felsége nem a szokott módon felelt ez üdvözletekre; nem hajtotta meg fejét, hanem fennen vitte a szent koronát; de szeméből a pillanat ünnepi komolysága mellett is annyi szeretet és nyájasság sugárzott, hogy az éljenvihar minden perczben növekedvén, addig tombolt, míg a már sorakozott banderiumok elé szűkebb körben a ministerek, mágúások, ka-marások stb., legszűkebb körben pedig, a királydomb főszo-m-széd-ágában, a zászlósok föl nem állottak. Ekkor elnémult a zaj, az egész nagy téren nem hallatszott a legkisebb nesz. A király lassan és méltóságosan lépdelő paripáján ép ekkor érke-zett a zászlósok köréig, a királydomb közelébe.

Ekkor Ő Felség egyszerre megszorítá arany sarkantyújával a fehér paripa ágyékát. A nemes állat futásnak eredt. Vissza fojtott lélekzettel nézett a feszült közönség az ünnepélyes ese-lekvény elé. Azon perczben, midőn Ő Felsége a domb csúcsára ért, a szent kard már csillogva bagyta el tokját. A domb tetején perczig megállott a paripa. Ezután fordult Ő Felsége vezető bal keze alatt az ég mindegyik tája felé, s kelet, nyugat, dél és éjszak felé snjtott a király a szent karddal, biztosan, erővel és méltósággal.

Midőn lerobogott a király a dombról, a Gellérthegy ágyu-zaja elfut az üdvkiáltás mennydörgésébe. Diadal zaja volt ez a nemzetnek, mely érzi, hogy mától ismét szent kard őrzi bel-békéjét, külbatalmát.

Ő Felsége előtt ezután az egész koronázási menet elvonult az előbbi rend szerint, mi megtörténvén, Ő Felsége a magyar testőresapat kíséretében szünni nem akaró éljenvihar között vonult vissza Budára.

Ekközben az egész tért beborító népkörben egy más irá-nyu áradat is támadt. A Lloyd-épület kapujánál várták Ő Felségét a királynét és a koronaherezeget. Oda e-ödült tebát a nép, kitörő lelkesedéssel kiáltván: „Eljen a királyné! Rudolf herczeg éljen!”

Mindez a legszebb rendben folyt. A közönség minden lel-kesedés mellett higgadt magaviselete tette lehetővé, hogy Eu-rópa, mely e nagy nap tanuja volt, nem csak elragadtatással fog szólni ez ünnep fényéről, de tisztelettel azokról, kik azt megültek.

Két óra felé jelenté azutolsó ágyulövés a koronázás utolsó részének: a koronázási ebédnek végét. (B. K.)

(A kalocsai érsek ő execja beigtatása). Ka-locsa, június 4. Városunkban szokatlan zaj s leirhatatlan öröm van, mert rég ohajtott érseke, a kath. világ egyház egyik legjelesebb oszlopa, a magyar haza önzetlen nagy fia Ha y n a l d Lajos ő nagyméltósága ma foglalta el érseki széket.

Az érseki székváros ugy, mint a megye összes lakossága előre vetélkedtek a körükbe jövendő főpásztor díszes fogadta-tásában; azonban a római megerősítő levelek későn jövének, a haza fontos teendői nem engedték, hogy beigtatását szokott ünnepélylyel tartsa. A megyében e kedves napról mítsem tud-tak, még magában a székvárosban is a papság június 2-án este, a nép pedig június 3-kán reggel értesült csupán, s mégis, midőn ő execja ez utóbbi nap déli 12 órakor Pestről a kalocsai állomáson megjelent, a nép ezreinek üdvkiáltásai között a fő-káptalani küldöttektől fogadtatván, számtalan banderista elő-lo-vaglása és beláthatlan fogatok kíséretében az egy órányira fekvő székvárosba vitetett, hol az egész város lakosai ünnepi ruhába öltözve s örömtől sugárzó areczal várta.

Másnap 9 órakor a kebelbeli papság ő nmlgát érseki palotájából a székestemplomba kísérte, hol a templom kul-csainak mint a szellemi hatalom jelvényének átvétele, a kine-vező királyi és megerősítő pápai levelek fölolvása után pap-ságához oly emelkedett szellemű beszédet tartott, melyből a papság új főpásztorában a jó atyára, bölcs vezérre, aranyzáju szónokra egyszerre ráismert. Ennek bevezése után a szöszékre lépett, hol a néphez tartott beszédében magát bemutatván a valódi és igaz haladásról szolt. Népiünk sok jeles beszédet hallott már, de midőn ő nmlga hozzájuk szolt, szokatlan érzés fogta el keblöket, arezuk lángolt, szemök könyezett, szívök repetett örömeiben.

A szentbeszéd után az oltárhoz lépett, hol új hiveiért az első áldozatot bemutatta, mise után hiveit megáldván, palotá-jába vonult, hol a tisztelgőket fogadta.

A kíséretében jött vendégeket a fűd káptalan barátságó-san megvendégelte, ő nmlga három udvari papjával étkezett csupán; de valamint a pusztában üdvözítőnk által esekély ét-kekkel ellátott néptömeg ellátása után tizenkét kosár morza-lék szedetett össze, ugy ő execja kisdud asztaláról annyi mara-dék szedetett össze, hogy abból a nép ezrei fognak táplálkozni. Ugyaní ő execja, ki ma hiveit lelkikép táplálta, anyagilag is akart rólok gondoskodni, s az idő rövidsége miatt beigtatását fénynyel nem tartathatván, a megmaradt költségnek jótékony célra fordításáról gondolkozott, 8000 o.é. fit adván át a főkápta-lannak, hogy azt e nap emlékére fordítsa.

Miként Julius Caesar egykoron elmondta: jöttem, láttam, győztem; Haynald ő execja is elmondhatja: közénk jött, s egy szavával megnyert. — Adja az Isten, hogy új főpásztorunk lelki testikép boldogan sokáig köztünk lehessen, adjon az Isten neki erőt, hogy apostoli nagy munkáját teljesíthesse, s megér-hesse legnagyobb örömét: fáradozásai után hiveinek erkölcsi javulását.

Opitz Sándor

Adakozások. Néhai Némethi Rozina gyórvárosi hajadon: A Jé-zus szent gyermekeségi társulatnak 25 fit; a pesti vakok intézetének 20 fit.